

ebből

$$1.0p^f - 1 = 7.9889$$

és

$$0.0p = 0.0181;$$

ugyhogy

$$J_3 = 6056 \times 7.9889 + \frac{300}{0.0181} \cdot 7.9889 - 36.000,$$

a kijelölt műveleteket elvégezvén:

$$J_3 = 48.812.18 + 132.412.67 - 36000$$

és végül

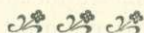
$$J_3 = 145.224.85 \text{ K, ha } p = 1.81.$$

A kevesblet =

$$\begin{array}{r} + J_0 = + 145.420 - \text{K}, \\ - J_3 = - 145.224.85 \text{ " } \\ \hline = J_0 - J_3 = + 195 - \text{K} \end{array}$$

amelytől, mint elhanyagolható hibától eltekinthetünk, miután *ez* J_0 -nak $0.134^0/0$ -ánál, illetve $1.34^0/00$ -énél nem nagyobb.

(Vége következik.)

IRODALOM.

Könyvismertetés.

A *Hylecoetus dermestoides* L. kártékonyságáról értekezik Strohmeier münsteri főerdész a *Naturwissenschaftliche Zeitschrift für Land u. Forstwirtschaft* m. é. novemberi füzetében. A *Hylecoetus dermestoides* a kevésbbé figyelemre méltított farongálók közé tartozik, mely azonban alkalomadtán érzékeny kárt okozhat. A *Lymexylidák* családjához tartozik, amely átmenetet képez a *Buprestidák* és a szu-félék között. Ugy a him, mint a nőstény lepke színezése rendkívül változó, úgy hogy a különféle színű egyedeket sokáig külön fajokként írták le. A majdnem teljesen fekete példányok, barna szárnyfedelekkkel és sárga első lábpárral, mint var. *Morio* Fabr. ismeretesek, míg a sárga példányok var. *Marci* L. névvel jelöltetnek.

A kifejlett rovar a Vogesekben április végén és május elején repül. A tompavégű, henger alakjával biró tojásokat a nőstény többnyire egyenkint rakja le héjrepedésekbe, ritkán csomókba, mely utóbbi esetben a szerző megfigyelése szerint, mindig meg nem termékenyített petékkal van dolgunk. A 8—14 nap múlva kikelő álcza apró menetet fur a fába, főként tuskókba és korhadó álló fákba, de kitermelt fába is, még pedig úgy lomb-, mint fenyő-félék fájába. Rendszerint kérges részeken látjuk az apró furólyukat, de előfordul lehántott fatörzseken is. Az álcza növekedésével az a menetet nemcsak hosszabbítja, hanem hátrafelé is bővíti; mivel azonban a menetben nem tud megfordulni, a menet száját nem bővítheti ki. Innen ered az, hogy a kifejlett menetek keresztmetszete a furólyuknál tölcészerűen összeszűkül. A rágcsálékot a kifejlett álcza kihegyesedő farknyulványával tolja ki a szűk bemeneten. A fiatal álcza még nem rendelkezik ezzel a nyulvánnyal. Az álcza a fában telet át. Tavaszkor a furólyuk előtt a menetet annyira kibővíti, hogy benne megfordulhasson és ekként a furólyukat annyira kibővítse, hogy a kész bogár kirepülhessen. Ezen munka elvégzésével bábbá alakul, de mint ilyen csak hét napot tölt.

A menetek hullámosak vagy ivalakuak és mélyen behatolnak a fába, főként azonban a szijácsos részt támadják meg. Van azonban a szijácsban és a kéregben vájt menet is. Szerző 18—26 cm hosszú meneteket mért meg lucz- és jegenyefenyőfában.

A rovar károsítása rendszerint már a fának az erdőből való kiszállítása után jelentkezik. Szerző oly bükkfát látott, amelyek a *Hylecoetus dermestoides* L. által teljesen hasznavehetetlenekké lettek.

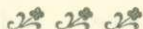
A fenyőfélék kék revesedése. A fenyőfának, különösen az erdei fenyő fájának elkülülése elég gyakori jelenség, amely a fa piaci értékét lényegesen csökkenti. Már Hartig Róbert állapította meg, hogy a kékülését gombafonalak okozzák. Németországban a kék-reves fát egy osztálylyal alacsonyabban sorozzák, ami az érték $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ -áig terjedő veszteséget jelent. A felhasználás módja azonban természetesen nagy befolyással van arra, vajjon mennyire értékeli a vevő ezt a műszaki hibát, amely különösen akkor lép

fel nagy mértékben, ha a fa döntése és felmetszése között hosszú idő telik el. Igy igen gyakori az Oroszországból Németországba vizen szállított erdei fenyőfán. A baj egyébiránt az erdei fenyőnek csupán a szijácsszerű külső részét támadja meg.

A kék revesedést okozó gombákat, amint a *Naturwissenschaftliche Zeitschrift für Land- und Forstwirtschaft* m. é. 11. füzetében olvassuk, Münch Ernő, a müncheni erdészeti kísérleti állomás növénytani osztályának asszisztense vette vizsgálat alá s eközben úgy találta, hogy a Hartig által *Ceratostoma piliferum*-nak nevezett faj tulajdonképpen több faj. Már Saccardo különválasztotta a *Ceratostomella*-fajt. Münch pedig az eddig *Ceratostomella pilifera* Fries fajt is öt új fajra különítette el, mint *Ceratostomella pini*, *C. piceae*, *C. cana*, *C. coerulea* és *Endoconidiophora coerulescens*.

Ezek közül leggyakrabban a *C. pini* okozza a kék redvet. A természetben ugylátszik csak erdei fenyőn fordul elő. Az általa megtámadott fa külsőleg is könnyen felismerhető. A kék redves fa kérge könnyen lehámlik, többnyire önmagától. Alatta a fa fekete szemcsés, koromhoz hasonló anyaggal van bevonva, amely sötét myceliumfonalakkból áll, melyeken durvább és finomabb szemcsék a gomba apró peritheciumai, a durvább szemcsék a görcső alatt oszlopszerű sclerotiumoknak bizonyulnak. Ezek között vannak a nyélen ülő szerteágazó konidiumtartók. Ugyanily összetételű sötét bevonat van a kéregben a pararéteg alatt. A spórák terjedését a kéreg alatt élő szu-félék és más rovarálcák rendkívül elősegítik.

A döntött lucz- és jegenyefenyőfán igen gyakori a *C. piceae*. Ez és felsorolt többi rokonai csak görcsői vizsgálat alapján ismerhetők fel.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

HIRDETMÉNY

az 1908. évben megtartandó erdőőri és vadőri szakvizsgák ügyében.

68370/I/A—3. 1908. sz. — Az erdőőri szakvizsgák folyó évi október hó 19 én és az erre következő napokon Budapesten,